

NOVO IZDANJE DUBROVAČKIH MUZEJA

Tiskan katalog "Satovi iz Zbirke varije Kulturno-povijesnog muzeja"

"Satovi iz Zbirke varije Kulturno-povijesnog muzeja" novo je izdanje kataloga zbirki Dubrovačkih muzeja, čija je autorica dr. sc. Vedrana Gjukić-Bender.

U prvom dijelu kataloga u nekoliko poglavlja donose se zanimljivosti o prvom javnom satu u Dubrovniku, potom se spominju urari koji su djelovali u Dubrovniku od 14. stoljeća do danas i na kraju se opisuje zbirka satova Dubrovačkih muzeja. U drugom dijelu je dan opširan katalog predmeta u kojem su prikazane tipološke, stilske i umjetničke značajke pojedinih satova iz Zbirke.

Zbirka satova Kulturno-povijesnog muzeja stvarana je godinama, u početku neplanski i sporadično, a poslije i planiranim otkupom čime je postala respektabilna kolekcija od preko šezdeset primjeraka - istaknula je autorica kataloga.

U samoj zbirci se mogu pronaći raznovrsni izlošci, počevši od rijetkog primjerka džepne ure iz 17. stoljeća i jedinstvenog

tabernakla - noćnog sata iz istog vremena pa sve do ura koje su dubrovački majstori nabavljali i potpisivali krajem 19. te u prvoj polovici prošlog stoljeća, kao i primjerci nastali tijekom cijelog 20. stoljeća. U zbirci se čuva i vrijedan portalni sat nastao 1809. godine, prema narudžbi francuskog maršala Marmonta koji je sat darovao dubrovačkom plemiću - posljednjem dubrovačkom knezu i prisnom prijatelju Sabu Đurđeviću (Giorgiju). Tu je i nekoliko toranjskih mehanizama iz 17. i 18. stoljeća što su pokazivali vrijeme na dubrovačkim zvoncima, uz najvrjednije i jedinstvene satne automate - jacquemarte, zapravo brončane renesansne kipove, nazvane Ze-

lenicma, nastale 1478. godine u Dubrovniku. Tako ova zbirka ne sadržava samo umjetnički oblikovane satove poznatijih majstora ili tvornica nego i nekoliko mehanizama koji se mogu izravno povezati s dubrovačkom prošalošću. U dugogodišnjem proučavanju ove materije, satovi

su datirani i atribuirani, a tajna načina rada njihovih mehanizama u praksi je objašnjena na konkretnim primjercima prigodom njihovih popravaka, što su od 1985. godine do danas obavljali ing. Miroslav Bevanda, urar Tonči Karasovac i dr. Branko Gjukić. Treba istaknuti da su zahtjevni restauratorski radovi na Zelencima obavljeni u Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu, a na Baletinovu satnom mehanizmu iz 1781. godine u našoj Muzejskoj radionici pod vodstvom restauratorice majstorice Renate Andjus - objasnila je autorica kataloga Vedrana Gjukić-Bender. Satovi u ovoj zbirci potječu sa šireg dubrovačkog područja, a nastali su u radionicama i tvornicama diljem Europe, pa i Amerike. Oni svjedoče o ukusu, modi i načinu življenja Dubrovčana, s razvijenim osjećajem za lijepo, ali i za vrijednost i praktičnost. Imati jedan vrijedan primjerak sata u drevno doba bilo je tada i pitanje prestiža, a činjenica da su u ostavštinama ponekih dubrovačkih obitelji zabilježene i neispravne ure, govori o znatnoj materijalnoj vrijednosti tih predmeta. Recezenti kataloga su dr. sc. Vesna Lovrić Plantić, Ida Horvat, prof. i akademik Radoslav Tomić.

